X?yal? K?lbal?yeva: “B?zi dostlar?m h?tta k?nd? getm?yim dey?, m?n? i? d? tapm??d?”

Son ill?r ümumt?hsil m?kt?bl?rinin ixtisasl? mü?llim kadrlar?na olan t?l?bat?n?n öd?nilm?si T?hsil Nazirliyi t?r?find?n keçiril?n mü?lliml?rin i?? q?bulu üzr? müsabiq? vasit?si il? daha ??ffaf ??kild? h?yata keçirilir. H?r il ?abran rayonunun ?n ucqar k?nd m?kt?bl?rin? d? müsabiq?d?n keç?n g?nc v? ixtisasl? mü?lliml?r gönd?rilir. Bu mü?lliml?rd?n biri d? ?abran rayon Leyti k?nd ibtidai m?kt?binin mü?llimi X?yal? K?lbal?yevad?r. G?nc mü?llimi ucqar k?nd? g?tir?n s?b?bl?ri, onun duy?u v? dü?ünc?l?rini öyr?nm?k üçün h?msöhb?t olduq.

- 1994-cü ild? Sumqay?t ??h?rind? anadan olmu?am. ?sl?n C?bray?ldan olsam da, t??ssüfl?r olsun ki, oran? heç görm?mi??m. 2000-ci ild? Sumqay?t ??h?r 6 nömr?li tam orta m?kt?bd? birinci sinf? getmi??m. 2004-cü ild?n t?hsilimi Suraxan? rayon 290 nömr?li m?kt?bd? davam etdirmi??m. Mü?yy?n s?b?bl?rl? ?laq?dar orta m?kt?bd? t?hsilimi davam ed? bilm?dim v? 2009-cu ild? ?n yüks?k balla Bak? Dövl?t Sosial ?qtisad Kollecinin “Bank i?i” fakült?sin? daxil oldum. Düzünü des?m, kollecd? oxuma??m? vaxt itkisind?n ba?qa bir ?ey hesab etmir?m. Ka? ki, ?vv?ld?n bir yolunu tap?b m?kt?bd? t?hsilimi davam etdir?rdim. Amma h?r d?f? m?kt?b d?yi?m?yim m?n? ç?tin g?lirdi. Kolleci bitirdikd?n sonra i?? düz?ldim, ancaq mü?llim olmaq arzusu m?ni t?rk etmirdi. Bir gün universitet? s?n?d verm?k q?rar?na g?ldim. C?mi 5 ay haz?rla?a bildim. 2013-cü ild? Az?rbaycan Mü?lliml?r ?nstitutunun Quba filial?n?n “?btidai sinif mü?llimliyi” fakült?sin? q?bul oldum. Baxmayaraq ki, Az?rbaycan dili v? ?d?biyyat mü?llimi olma?? arzulay?rd?m, ancaq 2 balla h?min ixtisasdan k?sildim... 2017-ci ild? t?hsilimi ba?a vurdum v? mü?lliml?rin i?? q?bulu üzr? müsabiq?d? i?tirak ed?r?k ?abran rayon Leyti k?nd ibtidai m?kt?bind? pedaqoji f?aliyy?t? ba?lad?m.

- ?st?rdik i?? q?bul imtahan? il? ba?l? fikirl?rinizi biziml? bölü??siniz. ?st?diyiniz n?tic?ni ?ld? ed? bildinizmi?

- Fikrimc?, imtahan ??ffaf ??kild? h?yata keçirildi. Fürs?td?n istifad? edib buna gör? hörm?tli Mikay?l Cabbarova v? bu i?d? z?hm?ti olan h?r k?s? minn?tdarl???m? bildirir?m. N?tic?m? g?linc?, raz? deyil?m, daha çox bal toplamal? idim. Düzü, haz?rla?mam??d?m. Güman edirdim ki , az? 50 bal toplayacam, bu da k?nd yerind? i?l?m?yim üçün yet?rli idi. Çünki ?vv?ld?n m?qs?dim H1, H2 olan k?nd yerini seçm?k idi. ?mtahanda vaxt sanki su kimi ax?b getdi v? ekranda 47.1983 bal görünc?, t??ssüf hissi keçirdim.

- Qeyd etdiniz ki, ?vv?ld?n k?nd yerini seçm?yi q?rara alm?s?z. Niy? m?hz k?nd?

- F?rqlilik axtar???nda olan biriy?m. Standart bir h?yat m?n? gör? deyil. H?yat?mda yenilik etm?yi sevir?m v? k?nd yerind? i?l?m?k m?nim üçün bir yenilik, f?rqlilik olacaqd?. Bundan ba?qa, h?l? g?nc?m, enerjiliy?m v? bu enerji il? ucqar k?ndl?rd? ya?ayan u?aqlara daha çox fayda ver? bil?c?yimi dü?ündüm. ??h?r yerl?rind?, rayon m?rk?zl?rind? u?aqlar m?kt?b?, dem?k olar ki, haz?r v?ziyy?td? g?lirl?r. Bir çoxlar? d?rsd?n sonra haz?rl??a gedir v? yaxud evd? valideyn övlad?na daha çox zaman ay?r?r, d?rsl?rind? köm?klik edir. Bu u?aqlar?n dünyagörü?ü geni?, dü?ünm?, n?tic? ç?xarma, ?trafda ba? ver?nl?ri d?rketm? qabiliyy?ti güclü olur. Ancaq k?nd yerl?rind? bel? deyil. K?ndd?ki u?aqlar?n ?ks?riyy?ti bir ç?rçiv?, bir s?rh?d daxilind? olur. Onlar?n dünyagörü?ü bu s?rh?dl? m?hdudla??r. T?bii ki, bunu h?r k?nd? v? h?r u?a?a ?amil etmir?m. M?qs?dim, ist?yim bu cür u?aqlar? içind? s?x?b saxlayan ç?rçiv?ni q?rmaq, istedadl? u?aqlar? k??f etm?k, onlar? inki?af etdirm?k v? u?urlu bir yolun ba?lan??c?na g?tirm?k idi. Buna gör? d? seçimim k?nd yeri oldu. Ancaq el? k?nd ki, m?n orda ist?kl?rimi realla?d?rmaqla yana??, h?m d? maddi ehtiyaclar?m? öd?y? bilim.

Arzulad???m m?kt?b bu deyildi

- ??? ba?lad???n?z m?kt?b v? k?ndl? ba?l? ilk t??süratlar?n?z maraql?d?r. B?z?n mü?lliml?r ??raitl?, m?kt?bl? tan?? olandan sonra imtina edirl?r. Sizd? nec?, bel? dü?ünc?l?r oldumu?

- T?hsil ?öb?sind? qeydiyyatdan keçm?mi?d?n ?vv?l m?kt?b direktorunun nömr?sini tap?b m?kt?b haqq?nda m?lumat ?ld? etmi?dim. M?kt?bd? c?mi 8, m?nim sinfimd? iki ?agird oldu?unu öyr?n?nd? böyük t??ssüf hissi keçirdim. M?nim arzulad???m m?kt?b bu deyildi. Orada çox u?aq olmal? idi. M?n o u?aqlarla müxt?lif oyunlar, yar??lar keçir?c?k, h?tta olimpiadaya u?aq haz?rla?d?racaqd?m. ?stedadl? u?aqlar? k??f ed?c?k, bacard???m q?d?r onlar? tan?dacaqd?m. Sinifd? çox u?aq olmas? r?qab?t yarad?r, b?zi ?agirdl?r bir-birl?rind?n geri qalmama?a çal???rlar. Üst?lik, z?if ?agirdl?r bel?, güclül?rd?n n?s? e?idib öyr?nirl?r. Ancaq ayr?-ayr? sinifl?rd?n olan iki ?agirdl? bütün bunlar mümkünsüz g?lirdi m?n?. T?k ümidim bu iki ?agirdin oxuma?a maraql? olmas? idi. Bu ümidl? d? gedib qeydiyyatdan keçdim v? 13 sentyabrda m?kt?bl? tan?? olmaq, kiray? ev tapmaq üçün Leyti k?ndin? yola dü?düm. M?kt?bl? ba?l? ilk t??ssüratlar?m? facebook s?hif?md? payla?m??d?m. Bir çoxlar?n?n mara??na s?b?b olmu?du bu yaz?m. Ondan sonra bu fikirl?riml? ba?l? mesajlar ald?m. Sakinl?rd?n m?ni q?nayanlar da olmu?du ki, k?nd m?kt?bind?n ba?qa n? gözl?yirdiniz. M?n is? bel? dü?ünür?m ki, k?nd m?kt?bi deyib keçm?m?liyik, inki?afa can atmal?y?q. H?rt?r?fli inki?afa.

- ?st?rdim o yazd?qlar?n?z? oxuculara da t?qdim ed?k...

- ?lk d?f? sentyabr?n 13-ü gördüm i?? ba?layaca??m m?kt?bi. Aç???, gözümün al??d??? üçm?rt?b?li m?kt?b binas? gözl?mirdim, amma bel?sini d? t?s?vvür etm?mi?dim. M?ni m?kt?bl? tan?? ed?n balaca ?lqar ?lini uzad?b m?kt?bi göst?r?nd? bir anl?q beynim dayand?. M?kt?b? bax?b gülürdüm, n?y? güldüyümü özüm d? bilm?d?n (ümumiyy?tl?, m?n a?lama?? sevmir?m v? a?lamal? v?ziyy?tim? d? gülür?m). H?y?t? daxil olub ba?l? qap? arxas?ndan iç?rini görm?y? çal??d?m. Ota??n biri çox pis v?ziyy?td? idi. Köhn? partalar, c?r?lm?? v? r?ngi qaçm?? p?rd?l?r, uçuq divarlar... Q?rib? hissl?r bürümü?dü içimi. Bir anl?q burada t?hsil alan u?aqlarla ??h?r v? rayon m?rk?zl?rind? t?hsil alan u?aqlar? müqayis? etdim, özümd?n as?l? olmadan. Çox f?rq vard? v? bu f?rq insan?n ür?yini a?r?d?r, bir k?d?r çökdürürdü için?. Sentyabr?n 15-i bir çox mü?llim t?miz, s?liq?li sinif otaqlar?na keçib, u?aqlarla tan?? olub, yay t?tilini nec? keçirdikl?rini müzakir? ed?nd?, m?n h?min vaxt sinfimd? t?mizlik i?l?ri görürdüm. Ota??n torunu ald?m, partalar?n yerini d?yi?ib tozunu sildim, ota?? süpürdüm. Özüm? t?s?lli ver?-ver? ota?? oturulacaq bir v?ziyy?t? sal?b qurtaranda art?q ev? getm?k vaxt? idi. Forslana-forslana geyindiyim a? köyn?k qara, qara ?t?k a? r?ngd? ev? döndüm...

?ndi o ota??n divarlar? u?aql?qda ç?kib saxlad???m ??kill?rl? b?z?nib, iç?riy? gün i???? vuran divar yar??? kiray? qald???m evd?n götürdüyüm sinif gu??si il? ba?lan?b, lövh?nin ba??nda qarda??m?n ?rana ged?rk?n ald??? bayra??m?z as?l?b, xalam?n gönd?rdiyi süfr?l?r, bac?m?n toxudu?u güll?r v? m?kt?b vaxt? m?n? h?diyy? veril?n gülqab? is? ota??ma bir ba?qa ?irinlik qat?b. Art?q s?x?lm?ram bu m?kt?bd?. ?ksin?, sev?-sev? i?l?yir?m. Bütün bunlara gör? m?ni ruhdan dü?m?y? qoymayan dostlar?ma t???kkürl?r.

Köhn? divarlar arxas?ndak? xo?b?xt u?aql???m canland? gözümün önünd?

- Sizi ruhdan dü?m?y? qoymayan dostlar?n?za t???kkür etmisiniz. B?s sizi ruhdan salma?a çal??an insanlar oldumu?

- ?lb?tt? ki, oldu. Bel? insanlar h?r yerd? var. B?zil?ri i?l?diyim v? ya?ad???m evin ??kill?rini görünc?, kinay? il? gülmü?dül?r. S?n bel? yerd? nec? ya?ayacaqsan, nec? i?l?y?c?ks?n. T?bii ki, b?zil?ri bunu m?nim yax??l???m üçün ist?yirdil?r. Qaz?, suyu olmayan bir k?nd yerind?, köhn? m?kt?bd? i?l?m?kd?ns?, ??h?rd? kurslarda i?l?m?yi, evd? u?aq haz?rla?d?rma?? m?sl?h?t görürdül?r. B?zi dostlar?m h?tta k?nd? getm?yim dey?, m?n? i? d? tapm??d?. Ancaq m?n q?rar?m? vermi?dim v? geri dönm?yi özüm? ba???laya bilm?zdim.

- Dey?s?n, ya?ad???n?z ev d? yax?? v?ziyy?td? deyil...

- B?li, kiray? qald???m ev çox köhn?dir. Baxmayaraq ki , k?nd sakinl?rinin çoxu köçüb, yaydan-yaya istirah?t? g?lirl?r, ??raitli bo? ev tapa bilm?dik. K?ndd? qaz olmad??? v? bulaq suyundan istifad? edildiyi üçün anam m?ni t?k qoymaq ist?m?di. Çünki bilir, özüm? qulluqla ba?l? çox t?nb?l biriy?m. Yem?k bi?irm?k, paltar yumaq kimi bacar?qlar?m yoxdur. Ona gör? biz? el? ev laz?m idi ki, ya kims? m?n? qulluq etsin, ya da anamla ya?aya bil?c?yim bir ev olsun. Bir ev? baxd?q, ancaq bulaqdan çox uzaq oldu?u üçün orda qalmaqdan imtina etdik. Sonra k?nd sakinl?rind?n birinin evind? qonaq olduq. Sa? olsunlar, ora-bura z?ng edib biz? ev tapma?a çal??d?lar. Ancaq evi nisb?t?n t?mirli olanlar kiray? verm?y? raz? olmad?lar. Sonunda bu evin sahibi il? ?laq? saxlad?lar. Ev? ill?rl? qad?n ?li d?ym?mi?di, çatlam?? divarlar?, qara taxtadan olan tavan? tor basm??d?. Bir sözl?, evd? hörümç?kl?r v? siçanlar bayram edirdi. Amma çar?miz yox idi. H?yat?m boyu görm?diyim i?l?ri bir günd? bu evd? gördüm. Anam v? m?n saatlarla dayanmadan i?l?dik h?min gün. B?xtimiz bir ?eyd? g?tirdi ki, bulaq lap yax?n?m?zda idi, yoxsa evin tozunu n?inki üç gün?, heç bir h?ft?y? d? t?mizl?y? bilm?zdik.

?ndi d? anamla ikimiz qal?r?q. Ev i?l?rini anam görür. ?stirah?t günl?rind? t?mizlik i?l?rind? ona köm?k edir?m. Bel? evd? ya?amaq m?nim üçün ç?tin deyil. Atam h?rbiçi olub v? ya?ama??m?z üçün h?rbi hiss?d?n biz? veril?n evin qaz, su kimi probleml?ri olmasa da, divarlar? çox köhn? idi. Bu ev? ilk d?f? daxil olanda a?l?ma g?l?n o köhn? evimiz oldu. Köhn? divarlar arxas?ndak? xo?b?xt u?aql???m canland? gözümün önünd?.

Ancaq anam m?niml? qald???na gör? ür?yim atam?n yan?nda qal?r. Onlar bir-birin? çox ba?l?d?r.Üst?lik d? atam?n sa?l?qla ba?l? problemi var dey?, anamdan uzaqda qalmas?na üzülür?m, narahat oluram.

- ?vv?ld? qeyd etmi?diniz ki, sizin arzulad???n?z m?kt?b bura deyil. Arzular?n?z, ist?kl?riniz vard?. Bunlar n? d?r?c?d? realla??b? Sizc? bu m?kt?bd? yenilik ed? bilmisiniz?

- Etiraf edim ki, ist?kl?rimin heç birini tam olaraq realla?d?rmam??am. Çünki axtard???m h?v?si, co?qunu ?agirdl?rimd? v? valideynl?rd? tapa bilm?dim. ?slind?, onlar? da q?nam?ram. Birinci sinif ?agirdimin biri ilk vaxtlarda sinifd? bel? oturmurdu. Qaç?b gedirdi, ya da m?kt?b h?y?tind?ki böyürtk?n kollar?n?n aras?na girib gizl?nirdi. B?z?n iki d?rsi onu oradan ç?xara bilmirdim. H?r yolu s?nay?rd?m, h?tta onun üçün evd?n ?irniyyat da g?tirirdim ki, d?rsd? otursan, s?ni mükafatland?racam. Zamanla onun bu inad?n? q?ra bildim, al??d? sinifd? oturma?a. D?rs? maraq oyada bilmi??m onlarda. ?vv?ll?r d?rsd? ancaq öz-özüm? dan???rd?m. U?aqlar verdiyim suallara q?tiyy?n cavab verm?k ist?mirdil?r. H?v?sl? oxudu?um hekay?l?r?, onlar üçün ç?kdiyim ??kill?r? çox bigan? yana??rd?lar. Ancaq indi bunlar? h?v?sl? qar??lay?rlar. Sinf? gir?n kimi d?rs dan??maq ist?yirl?r. Ayxan (birinci sinif ?agirdi -red.) ikinci sinif kitab?n? g?tir?r?k ona hekay?l?r oxuma??m? ist?yir. Bütün bunlar m?ni çox sevindirir.

Arada dig?r mü?lliml? sinifl?ri birl??diririk. U?aqlarla oyunlar oynay?r, hekay?l?r üz?rind? rollu oyunlar t??kil edir, yar??lar keçirir, ?lam?tdar günl?ri qeyd edirik. Bütün bunlar? u?aqlar h?v?sl? qar??lay?rlar, ancaq onlar?n f?all???, ?ld? etdikl?ri n?tic? m?ni qane ed?c?k ??kild? deyil. S?brli olma?a çal???ram v? ümid edir?m ki, zamanla düz?l?c?k.

- ?agirdl?rinizl? münasib?tiniz maraql?d?r. Onlar bir mü?llim kimi sizi nec? tan?y?rlar?

- Y?qin bu suala ?agirdl?rim daha düzgün cavab ver?r. U?aqlara qar?? çox h?ssas biriy?m. Mehriban r?ftar edir?m, onlarda gördüyüm kiçik bir ir?lil?yi?i sözd? böyüdür?m ki, daha da h?v?sl?nsinl?r. U?aqlar? vurma?a, incitm?y? q?ym?ram. H?tta buna gör? onlar?n n?n?si m?nim yax?? mü?llim olmad???m? da deyib. H?mi?? dü?ünürdüm ki, u?ura aparan yol sevgidir. Yax?? mü?llim olmaq üçün ilk növb?d? yax?? insan olub, özümü sevdirm?yi bacarmal?yam. Etiraf edim ki, ?s?bil??ib onlar? danlad???m vaxtlar da olub. H?tta iki d?f? el? ?eyl?r ba? verib ki, art?q olanlara tab g?tir? bilm?mi??m. D?rsd?n sonra T?hsil ?öb?sin? gedib öz ?riz?ml? i?d?n ç?xmaq bar?d? dü?ünmü??m.

?agirdl?rimin haqq?mda olan dü?ünc?l?ri m?n? d? maraql?d?r. Bir d?f? texnologiya d?rsind? 3-cü sinif ?agirdim üçün z?rf düz?ltdim. M?n? olan ür?k sözl?rini, m?nd?n gözl?dikl?rini yaz?b o z?rf? qoyma??n? ist?dim. Ancaq z?rf h?l? d? içi bo? ??kild? sinfin bir küncünd? qal?r.

Sad? mü?llim olmaqla kifay?tl?nm?k ist?mir?m

- *G?l?c?kl? ba?l? planlar?n?z maraql? olard?. ?st?rdim bir az da bu haqda dan??as?n?z.*

- Bir neç? ild?n sonra magistr t?hsili alma?? dü?ünür?m. Sad? mü?llim olmaqla kifay?tl?nm?k ist?mir?m. Bir gün arzusunda oldu?um universitet? haz?rl?q m?rk?zini açaca??ma inan?ram.

2018-ci il üçün imtahanda i?tirak edib, ist?kl?rimi realla?d?racaq bir orta m?kt?bd? i?? q?bul olmaq ist?yir?m. Burdak? u?aqlarla keçirdiyim zaman? is? onlar üçün yaddaqalan v? faydal? ed?c?yimi özüm? söz vermi??m. ?mkan ed?n kimi onlar? g?zm?y? aparaca?am. H?l? ki, fikrimd? ?abrandak? M?d?niyy?t evi v? Heyd?r ?liyev M?rk?zidir. Yaz-yay aylar?nda Quba v? Bak?ya da ged?rik. U?aqlarla uzaq yer? getm?yin m?suliyy?ti böyükdür, ancaq dü?ünür?m ki, m?n bunu etm?liy?m.

- *Ucqar k?ndd? i?l?y?n g?nc mü?llim kimi h?mkarlar?n?za sözünüz n? olard??*

- Ç?tinlikl?rd?n qorxmay?n. ?nsan el? bir varl?qd?r ki, onun al??mad??? bir ??rait yoxdur. Sad?c?, özün? inam v? pe??y? sevgi laz?md?r. Bel? olan halda heç n? sizi yolunuzdan dönd?r? bilm?z. ?mkan verm?yin ki, kiml?rs?, n?l?rs? sizi h?v?sd?n sals?n. K?nd yerind? i?l?m?k ?sl mac?rad?r. H?yat?n?za r?ng qatmaq, f?rqlilik yaratmaq ist?yirsinizs?, fürs?td?n istifad? edin. Ucqar k?ndd? bir u?a?? ir?li aparmaq sizin üçün böyük u?urdur. Bu u?urla özünüz? sübut etmi? olacaqs?n?z ki, bunun qürur hissi hans? ç?tinliy? des?n d?y?r.

“Az?rbaycan mü?llimi” q?zeti